

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 947. An & qui locis suis subditis imponere possint novas & extraordinarias exactiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

testatione, eam non fieri ex obligatione, sed per actus non voluntarios seu non obligatorios utpote quibus nunquam inducitur praescriptio. Dum verò deficiente tempore immemoriali factæ solutionis causa legitima illius allegari nequit, possessio juris exigendi & percipiendi census, multoq; minus praescriptio illius inducitur. Abbas. *in c. ult. h. t. juxta l. 7. de usur. & cit. c. 5.* Allegatâ tamen causâ legitimâ v. g. ratione subjectionis, foundationis alteriusve relevationis, solutionis factæ tanquam debita, non tamen aliter quàm praesumptivè probata ex cursu temporis longi nempe 20. vel 10. annorum, aut etiam longissimi 30. vel 40. annorum, Jus commune canonicum resistit possessori vel actori in judicio petitorio v. g. ut Ecclesia sit pensionaria alicui laico; atque ita praescriptio non perficitur, nisi immemoriali per quam sine titulo, vel 40. annis cum titulo juxta *c. 1. de praescript. in 6.* etsi de jure civili in rebus privatorum sufficit probare, censum annum per 20. annos. Inter absentes, per tō inter praesentes tanquam debitum solutum fuisse, etiam si causa aliter probari nequeat. Arg. *l. 6. ff. de usur. Abb. in c. 5. h. t. n. 3.* Mascard. *cit. concl. 279. n. 3. Pirh. cit. n. 4. in fine.*

3. Resp. Ad secundum secundo: Si censuarius censum realem seu ratione rei v. g. fundi praestandum amplius solvere recuset, Dominus census probare potens illum sibi antea solutum tanquam debitum, sed postea denegatum; potest agere judicio possessionis recuperanda, & tanquam spoliatus possessione juris percipiendi illum petere & obtinere restitui in dicta possessione, etsi postmodum censuarius possit super jure proprietatis movere litem; cum spoliatus prius restituendus sit, quam de jure proprietatis respondere teneatur in judicio juxta *c. ult. de ordin. cognit. & c. 7. de caus. poss. & propr. & c. 24. de elect.* Glof. *ibid. v. statum.* & Abb. *n. 14. Laym. n. 6.* Ubi illud notandum, quod licet possessio vel quasi possessio talis annui census ab initio oriri & acquiri nequeat sine causa seu titulo saltem colorato, possit tamen continuari, etsi causa seu titulus ignoraretur & ostendi nequeat, modo probari possit, censum longo tempore solutum; ideoque possessor defendendus in possessione & eâ spoliatus per non solutionem restituendus, donec decidatur quaestio super proprietate ita Pirh. *h. t. n. 5.* cum Jo. And. *in c. perveni. h. t. n. 8.* & Abb. *ibid. n. 3.* non obstante, quod decursus temporis non sit modus aptus inducendi obligationem, sufficit enim, quod in eo diuturno tempore factæ solutionis tanquam debita oriatur praesumptio praecedentis causa seu tituli, ex quo obligatio seu debitum, vel saltem ejus quasi possessio traxit originem cum bona fide. Porro quod hæc dicta, nempe quod ob negatam solutionem aliis factam agi possit judicio possessorio & obtineri restitutio hujus possessionis locum quoque habeant in censibus & praestationibus merè personalibus (etsi id communiter negent Legistæ, quibus consentit Abb. *l. c.*) verius docent Felin. *in c. 16. de foro comp. n. 4.* Innoc. *in c. querelam. 24. de Elect. num. 3. & 4.* Laym. *ibid. n. 6. §. verum.* Pirh. *h. t. n. 6.* Arg. *cit. c. querelam.* His non obstante (quod est unicum fundamentum Legistarum) quod persona libera, & quod ei inhæret, possideri nequeat; nam dato, quod absolute loquendo persona libera quatenus libera secundum se possideri nequeat, nihil tamen obstat, quod minus persona libera obligari possit ad dandum & praestandum quid singulis annis, vel quoties iusta causa id exigat; ac ita in ea ejusque industria constituitur obligatio solvendi censum annuum ex ejus

R. P. Leur. *Jur. Can. Lib. III.*

dem personæ lucris ratione alicujus causæ praecedentis; quemadmodum videmus decimas personales & tributa personalia magistratui pendenda constitui, quin & heredem à testatore gravari ad annuam pensionem alteri personæ solvendam.

Quaest. 945. *Quæ veniant nomine exactionis.*

Resp. Etsi hoc nomine universaliter accepto, veniant tributa, stearæ, collectæ, pedagia, quidagialia, & quidquid supremi principes, superioresque sive sæculares, sive Ecclesiastici à suis subditis, praesertim extraordinariè, exigunt; eò tamen contractiùs sumpto veniunt illa, de quibus praesens titulus agit, nimirum onera, quæ à SS. canonicis Ecclesiasticæ potestate etiam Ecclesiis & Clericis imponuntur praestanda Episcopo, aliisque praelatis Ecclesiasticis; suntque vel ordinaria vel extraordinaria; & quidem ordinaria sunt primò Cathedralicum seu tributum Ecclesiasticum Synodaticum, de quo remissivè actum *quaest. antehanc. 4.* secundò subsidium caritativum, de quo, quid sit, à quibus, & quibus praestandum, & à quo & qualiter eximi possint, qui aliàs ad illud praestandum tenentur & cogi possunt dictum à me ad *lib. 1. decret. q. 855. n. 1.* de quo etiam videri potest Reiffenst. *h. t. n. 18. ad n. 36.* jura Episcopalia ad legem Diœcesanam spectantia. Tertio est portio canonica, quæ, quid, quotuplex, quanta, unde sumenda, à quibus solvenda, qualiter aboleri, in quibus casibus debita non sit, dictum à me *l. c. n. 2.* Quarto & pars quarta decimarum, quæ, quid sit, à quibus solvenda, qualiter abroganda & de facto in pluribus locis abrogata. vide apud me *l. c. n. 5.* uti & quæ de ea, ubi adhuc in usu est, quaeri possunt. Vide apud me *in for. benefic. p. 1. q. 480. à n. 5.* Quinto pars tertia oblationum, quæ, qualiter olim praestabatur Episcopo, ab eoque exigebatur. Vide apud me *l. c. n. 6.* uti & plura alia de ea, quæ habet Thomas à me *ibidem citans.* Sexto procuraciones, de quibus quæ quaeri possunt, vide apud me *cit. q. 855. n. 3.* uti & materiam de visitatione, cujus intuitu praestantur procuraciones, tractatam integrè à me *v. in Vicario Episcop. à n. 651.* de extraordinariis verò executionibus sit

Quaest. 946. *An & qualiter Episcopi alii- que prelati iis inferiores possint collectas & exactiones extraordinarias imponere suis subditis, vel ab iis exigere?*

Resp. breviter: Nullus Prælati Ecclesiastici præter papam potest collectas extraordinarias imponere suis subditis, cum id expresse prohibeatur per *c. 6. §. prohibemus. h. t.* Abb. *ibid. n. 2.* excepto, quod Episcopi possint ex manifesta & rationabili causa moderatum auxilium (quod vulgo subsidium caritativum vocatur, de quo jam dictum, quodque etiam dici posset exactio ordinaria, quatenus illud SS. canones permittunt) quo suis necessitatibus consulant, cum caritate erigere.

Quaest. 947. *An, & qui laici suis subditis imponere possint novas & extraordinarias exactiones.*

1. Resp. primò in genere; soli Reges & Principes in temporalibus superiorem non agnoscetes ex justa causa imponere possunt subditis suis sine consensu statum contributiones, tributa (quæ etsi alias cum vectigalibus pedagiis, quidagiis confunduntur, strictiùs tamen pro pensione subditis imposita

posita à principe ad hoc, ut is statum suum tueri & communibus necessitatibus & utilitatibus prospicere possit; & ordinaria dicuntur, si singulis annis ad dictum finem ex lege nova vel antiqua in certa quantitate solvenda, & extraordinaria, si non certis & determinatis temporibus, sed ingruentibus extraordinariis necessitatibus solvenda: item vectigalia, qualia dicuntur quæ in certis locis à principibus deputatis dari debent pro rebus devectis vel deportatis, vel etiam pro ipsis personis transeuntibus, & promiscuè hodieum veniunt cum pedagiis, qualia aliis specialiter dicuntur, quæ dantur pro reparatione, conservatione pontium, & viarum, item cum quidagiis, quæ specialiter dicuntur ea, quæ à transeuntibus dantur pro salariandis iis, qui securè eos deducunt per loca. Magistratus verò & inferiores principes non nisi ex concessione supremi principis vel ex antiqua & à tempore immemorabili legitime præscripta consuetudine tale jus aliave jura regalia inter quæ numerantur etiam vectigalia, imponere possunt.

2. Dixitamen primò: ex justa causa; non enim pro libitu suo principes imponere possunt tributa, similesque exactiones, ut cum communi Less. de Just. l. 2. c. 33. du 1. Laym. l. 3. rr. 3. p. 1. c. 3. n. 2. & 3. aut etiam, ut iidem cum Molin. d. 666. Exactiones ex justa causa impositas continuare justâ causâ cessante, causâ autem justâ inter cæteras sunt principis decens sustentatio, magna reipublicæ utilitas & necessitas communis illius. v. g. tempore belli, expunctio debitorum pro utilitate, vel necessitate reipublicæ contractorum, ut Laym. l. c. n. 2. aliique communiter; modò tamen tales causæ subsistant & fictæ non sint, quales erunt, tempore principis ob nimium luxum, pompam, excessionem, ædificia superflua, immoderatas donationes &c. patientes defectum ararii, præterea, pro forma tantum, necessitate publica ad tributa & vectigalia nova exigenda deveniunt; tunc enim talis exactio reipsa fraus est & subditorum oppressio. Unde non tantum gravissimè peccant, & insuper ad restitutionem tenentur, sed & incurrunt excommunicationem in Bulla cœnæ §. 5. contentam his verbis: *Item excommunicamus & anathematizamus omnes, qui in terris suis nova pedagia seu Gabellas, præterquam in casibus sibi à jure seu speciali sedis Apostolica licentiâ permissis imponunt vel augent* &c. quoties sine justa causa publica nova tributa, vectigalia, similes exactiones imponunt vel cessante causâ continuant, augent.

3. Dixi secundò: subditis suis, & quidem non exemptis; nam his solis eas per se imponi posse, habet communis ex ea ratione, quia imponuntur potestate jurisdictionis, quæ se non extendit ad extraneos seu non subditos, uti nec ad exemptos ab ea; per accidens tamen aliquando etiam extraneis justè imponuntur, dum nimirum hi merces aliàsque res in vel per provinciam aut ex ea vehunt, in ea emunt aut vendunt, idque justè, cum ea lege in provinciam admitti, & viarum pontiumque reparatorum, securitatis, protectionis publicæ administratæque commodis gaudent; cum in his vi exactionum illarum invecas merces carius vendunt, & non magis quàm ipsi subditi gravantur, ut cum Mol. d. 669 n. 3. Wiestn. h. i. n. 79. de Clericis verò an & qualiter imponi possint, dicitur infra.

4. Dixi tertio: sine consensu statuum: nam licet per talem censum videatur optimè provisum subditis, ne exactionibus à principe pro libitu ejus inductis justò plus & ultra vires graventur; melius

tamen illam consensûs illius requirendi necessitatem negat cum Suar. Wiestn. h. i. n. 76. & alii; cum ea necessitas neque jure canonico, neque civili prodita, neque etiam in jure naturali fundata, utpote ex quo neque constitutio principum, neque eorum potestas immediatè, sed ab autoritate merè humana dimanat, quamvis in regnis & provinciis, ubi illius consensûs aut etiam consilii interventus pactationibus & concordatis inter principem & status maximè juratis inductus est, tales exactiones fieri non possint, quia istiusmodi pactis æquè Princeps ac subditi astringuntur. c. 1. de pactis. Sylv. v. pactum, n. 4. Mol. rr. 2. de jure. c. 17. n. 19. Less. l. 2. d. 257. n. 1.

Quæst. 948. An & qualiter illæ exactiones obligent in conscientia?

RESP. Tales exactiones ex toto vel parte injustè seu citra necessitatem impositas non tantum in conscientia non obligare, sed defraudari & subterfugi, quin & occulta compensatione, casu quo in foro externo, uti ordinariè fit ad dandum cogentur subditi, posse sibi subvenire docent Sylv. v. Gabella. 3. q. 3. & 14. Laym. l. c. n. 5. Molin. d. 674. & alii, quos citat & sequitur Reiffenst. h. i. n. 43. Cum nemo teneatur dare, quod injustè petitur, & si ei auferatur, vel ad dandum cogatur, possit se indemnem servare occultâ compensatione. Similiter si dubium est, sive positivum ratione pro & contrâ stante, sive negativum de justitia tributi, Gabellæ &c. de novo impositis, non esse obligationem solvendi, cum communiore, viore & in praxi tuta tenent. De Lugo de j. & just. d. 6. §. 6. Sanch. l. 2. conf. c. 4. du. 6. Mol. d. 674. n. 6. & 9. Azor. p. 3. c. 22. q. 7. Sylv. Armil. Rosell. Dian. &c. Arg. c. pervenit. h. i. & c. quanquam, eod. in 6. ex ea ratione, quòd melior sit conditio possidentis. His non obstantè, quòd præsumptio stet pro justitia præcepti seu legis, dum de ea dubitatur, cum hoc non procedat, dum agitur de ipso legislatoris interesse, ac præcipuè, dum constat hodieum non rarò istiusmodi exactiones injustè & excessivè imponi. Secus tamen est de exactionibus antiquis, de quorum initio non exstat memoria, de his enim præsumendum est impositas esse ex justa causa, ita AA. citati. præsertim si constat talem consuetudinem sine interruptione vel sine murmuratione plebis servatam; tunc enim, casu quo ob cessationem primævæ causæ cessasset, præsumendum esset aliam causam legitimam successisse ut Delb. de immunit. c. 5. du. 31. §. 1. n. 15. citans Molin. Tom. 9. d. 674. Laym. l. 3. rr. 3. c. 3. n. 2. Suar. & alios. Imposita, dum justa sunt, aut talia citra dubitationem præsumuntur obligare in conscientia, & si defraudata, esse restituenda, cum communissima ac certò probabiliore docent Lugo l. c. §. 4. Sanch. l. c. du. 1. n. 8. Laym. l. c. n. 5. Dian. p. 1. rr. de LL. resol. 19. Nav. in man. c. 17. n. 200. Covar. in c. peccatum. de reg. jur. in 6. p. 2. §. 5. n. 1. & §. Mol. cit. d. 674. Alphon. de Castro. l. 1. de lege pœn. c. 9. & 11. dicens hanc conclusionem adeò certam, ut opinio contraria sit error. Reiffenst. h. i. n. 45. Cajetan, Medin. &c. esseque hanc obligationem Juris divini constare videtur ex illo Apostoli ad Rom. 13. *reddite omnibus debita, cui tributum, tributum, cui vectigal, vectigal.* & ex illo Christi apud Matth. 22. *reddite Cæsari, quæ sunt Cæsaris.* Et ex ipso ejus facto, dum pro se & Petro tributum solvit. Item esse juris naturæ ex eo probatur, quòd istiusmodi Gabellæ & vectigalia justâ exigantur tanquam mer-